Nr. 98. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineé's, Fói's, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 31|19 Decembre 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Adunarea generala a Reuniunei romanesci de gimnastica din Brasiovu se va tiené Dumineca in 22 Decembre a. c. la 11 óre insinte de prandiu in sal'a gimnasiului romanescu. Se invita prin acést'a toti onoratii membri a lua parte in numeru catu se póte de mare, avendu de pertractatu lucruri insemnate.

Presiedintele.

Cinosur'a dreptului de carciumaritu.

De unu timpu incóce si mai cu séma dela restaurarea oficialiloru si tribunaleloru, asia dise constitutionale, au inceputu fostii domni terestri, a staruí cu totu adensulu, cá se revindece, pe sém'a sa dreptulu de carciumaritu si in acele comune, unde densii insinte de anulu 1848 nici ca l'au folositu; ba inca cá se'si revindece dreptu egalu facia cu fostii coloni si in cele trei luni de tómna, adica dela St. Mihaiu pana la anulu nou; — ér' intre sene, adica intre fostii domni a introduce limitatiune. Ori facu acésta fostii domni terestri din motivu, de esi mari venitu-rile sale, ori din altu motivu, ca dóra presimtu, ca dreptulu de carciumaritu se va regula catu mai curundu, recunoscundose de dreptu comunale, dandulise despagubire, **si** aria vora a preveni, cá chei'e despagubirei se se iè venitulu carciumaritului, constatatu dupa óre care calculu medilociu alu venitului carciumaritului din anii din urma. Fia ori care motivulu staruintielorn fostiloru domni, noi ne loamu voia a da numai óre care deslosiri, cum si parerea nóstra individuale, din punctu de vedere alu legei si alu unului, relative la carciumaritu.

Cumca, dupa cuprinsulu donatiuniloru nobilitarie, catu si dupa legile positive, dreptulu de carciumaritu s'a consideratu totudéuna cá una apertinentia a bunului nobilitariu imobilu, arata acésta deosebiti articuli de lege din Aprobate si Compilate, dupa care dreptulu de carciumaritu intre fostii domni s'a limitatu totudéuna in proportiunea numeriloru sesioniloru colonicali antice, ca-ci totu dupa acesta numeru de sesioni se impartiea si locurile comune intre fostii nobili, prin urmare totu in acésta mesura trebue se créscа si cuantitatea slodiaturelor.u.

In bunuri fiscurescí, e drepta, ca sesioniile nobilitari mai mici, in hotarele unoru comune, nu se dona cu dreptu, cá cutare nobilu se se folosésca si de regale; acésta impregiurare inse vine a se considera numai cá exceptiune si nu cá regula. Una alta exceptiune basata pe unu usu invechitu, se afla in carciumaritulu de trei luni de tómna, care de sigura s'a introdusu séu s'a sustienutu in favórea fostiloru coloni, fara indoiéla cu acea intentiune, cá fostii coloni in aceste trei luni se póta ferbe vinarsu din naturalele sale, si se'si póta vinde productulu loru in vinu, spre insaintarea economiei de campu, de vite si imbunatatirea starei materiali. Const. Aprobate in partea III. t. 29 art. I part. III t. 32, si C. Const. part. III t. 6 art. I cuprindu dispusetiuni privitórie la limitatiunea dreptului de carciumaritu intre fostii nobili si unele pedepse contra prevaricatoriloru, nu fece comemoratiune inse de carciumaritulu de trei luni tomnatice; cu tóte acestea din tecatulu acestoru legi, si cu deosebire, din casurile de prevaricatiune, impotate fostiloru coloni si comemorate in C. C. part. III. t. 6. art. I apriatu se vede, ca fostii coloni era in usulu carciumaritului in óre care timpu alu anului, de óre ce ei era opriti a nu deschide carciuma preste carciuma'a nobilului, adica candu era acesta dupa limitatiunea introdusa in folosirea carciumaritului. Ba in interesulu publicului, totu in intielesulu acestoru legi se dedea altui nobilu dreptu de a deschide carciuma, de cumva celu in dreptu nu tienea carciuma, séu nu dá benturi sanetóse. Vinderea de benturi nesanetóse este punibila si in intielesulu § cod. pen.

Imperatés'a Mari'a Teresia, voindu a regula in catuva referintiele intre fostii domni si colonii loru, a introdusu pe calea administrativa unu regulamentu numitu „punctа regulament.“ din 17 Novembre 1769. In sectiunea III cap. 8, a acestoru punete regulative se dice apriatu, ca fostii coloni se afla, dupa unu usu invechitu, in folosinti'a carciumaritului dela St. Mihaiu pana dupa serbatorile Craciunului, si se opresce vercare domnu terestru de folosirea carciumaritului in aceste trei luni, lasandusе esceptionalminte, in folosirea carciumaritului numai acei domni terestri, cari se afla in posesiune de carciume edificate, spre a puté primi óspeti (calatori).

Aceste punete regulative s'au primitu si prin alu XXVII articolu dietalu din 1791 de si cu privire la carciumaritu nu se afla nici una dispusetiune in acestu articolu. In unmi'a acestui articolu de lege, diet'a dela 1846 si 47 in art. 4 § 7 a decisu, ca dreptulu carciumaritului este proprietatea fostiloru nobili, se invoiesce inse alu da numai fostiloru coloni, spre a da unu venitu comunalu. Patent'a imperiale din 24 Iuniu 1854 Nr. 151 a folioru imperiali, in § 32 in sectiunea I sustiene pre fostii domni in folosirea dreptului de carciumaritu, in acea mesura dupa cum l'au esercetatu insinte de anulu 1848, ér' in sectiunea 2 a acelaiasi § se dice, ca pe timpulu celoru trei luni fostii domni, folosescu cu fostii coloni impreuna carciumaritulu, pana la regularea lui definitiva. Fiinduca art. 4 din 1846/7 nu a capatatu sanctiunea preanalta, ér' patent'a imperiale n'a avutu intentiunea de a largi dreptulu de carciumaritu alu fostiloru domni terestri, dupa cum se vede din contestulu acelaiasi § pe de una parte, ér' pe de alta, dreptulu pre cele trei luni a fostu asecurat fostiloru coloni prin punctele regulative, urméza dar' ca in tóte casurile numai esercitarea dreptului de carciumaritu, observata pana la anulu 1848 póte de si dà cinosura decitatória.

Esercitarea carciumaritului a fostu diversa, in comunele in care s'a introdusu limitatiunea, fiacare a folositu carciumaritulu numai in timpulu ce i s'a cuvenitu, dupa numerulu sesioniloru colonicali antice, d. e. in timpu de 14 dile, de 2 luni etc., lasandusе fostii coloni in folosirea carciumaritului pe cele trei luni. In comune, unde nu s'a introdusu limitatiune, fiacare domnu esercita carciumaritulu in cursu de 9 luni, ér' la St. Mihaiu se tale cepurile dela bati, se sigilá butea si se oprea dela vendiare de benturi. In comune lasurasie, adica afara de drumuri amblate, unde nici unicalu proprietariu, nu vedea in carciumaritu nici unu venitu, carciumarica fostii coloni in totu decursulu anului, fara restringere.

Privilegiele sunta esceptiuni dela regul'a generale, ele debue interpretate stricte, nici de catu largite, ci reduse in consonantia cu binele privatu. E gresita dar' parerea acelea, dupa care se **da** dreptu fostiloru domni terestri, de a esercita carciumaritulu si in acele comune, in care ei pana la an. 1848 nu l'a esercitatu, si mai gresita e acea parere, dupa care fostii coloni se restringu a tiené in satu numai una singura carciuma, pre timpulu celoru 3 luni tomnatice, ér' fostiloru domni inca li se da dreptu a tiené o carciuma firesce cu incaperi mai mari si prin urmare cu mai mare venitu. — Comunele, care se simtu in acésta privintia neindreptatite, au se'si acóta din archivele oficieloru c. r. decisiunile esite in acésta privintia si insarmati cu asemenea decisiuni se céra dela deregatori'a politica (szolgabirói hivatal) sustienerea acestoru decisiuni, ér' in catu n'ar fi emanatu asemenea decisiuni se staruiésca, cá se le castige, avendu in vedere, cs spre sustienerea statului quo ante 1848 decide solgabiroiulu in instanti'a I, guvernulu reg. in instanti'a a II, si ministru de interne in instanti'a III.

In privinti'a exarendarei dreptului de carciumarito, care se urgéza asia tare de deregatori'a politica, sub cuventu ca prin vinderea libera se demoralisézа poporulu, deschidiendose ocasione, la multe furtori, batai si alte escese, asia fi de parere, cá se nu se esarendeze, ci esercitarea carciumaritului se se concréda numai la ómeni onesti, din comuna si numai dupace ar' plati in lad'a comunei, dupa fiacare ferie de vino, vinarsu ori bere, óre care tacsa statorita de representanti'a comunei, ca-ci pe de una parte numai asia aru avé comun'a ceva venitu, ér' pe de alta, nu numai ca presumtiva demoralisatiune nu aru avé locu, dar' crescundu concurinti'a vendistoriloru de benturi s'ar mantui si publiculu de abusurile unui séu altui carciumariu, care supra pretecetelui unei sume insemnate de arenda si érta cate si mai cate abusuri. Cu privire la regularea dreptului de carciumarito, socotescu cá se se declare fara de nici una despagubire, ér' venitulu din carciumaritu se se administreze de comuna, in casuri de abundantia, care nu-oru prea fi, dupa ce s'ar coperi spesele comunali, se se (scóla ?) imparta intre membrii comunei in proportiunea jugurilorn de pamentu ce le posiede unulu si altulu, fara despagubire dicu, pentru ca e sciutu, ca pamentulu desarcinatu, nu e vrednicu suma desarcinarii de 70—80 milióne; afara de acesta asupra impartirei pascinei si regularea padurilorn inca s'a adoptatu principiulu, ca la mesurarea rescumpararei s'a luatu mesura la portiele de pascine si padure ce trecu in proprietatea lorn fara de rescumperare. —

De pe malulu Muresiului in 12 Dec. 1868.

Cuventarea dep. V. Babesiu

tienuta in casa'a representativa a dietei ung. la cestiunea uniunei Transilvaniei.

Onorata casa! (strigari: recede!) Déca on. casa va avé unu picu de rabdare cá se me asculte nu voiu abusá de ea.

Proiectulu de resolutiune, ce amu propusu onoratei case, nu respinge uniunea si legalitatea legiloru asupra unionei, nici le face obiectu de discusiune. Nu acest'a este punctulu ei de manecare; ba ea recunósce espresu trebuinti'a si folosulu unionei intre Transilvani'a si Ungari'a, inse pornesce din punctulu de vedere alu dreptatei si interesuloru poporului, din acelu punctu de vedere, din carele a purcesu, precum este cunoscutu unu pré inaltu rescriptu maiestatiecu catra dieta, si postulatulu ei este cá si a acelui rescriptu, cá adica on. casa se nu tiena pré mortisiu la liter'a mórta a legei.

Nici eu, on. casa, nu voiu se atacu asta data deadreptulu legea in privinti'a uniunei, adica nici pe cea din Posiuniu, nici pe cea din Clusiu, nu voiu se accentuezu, ma nici se discutu defectele in forma: totusi, on. casa, credu ca nu numai intru interesulu cestiunei de pe tapetu, ci din privintia la viitoriulu patriei intregi, va fi de lipsa si de folosu, a me ocupá cevasi mai de aprópe cu meritulu, esenti'a legei uniunei. Si asia eu, on. casa, voindu a trai cu dreptulu meu de representante, cu dreptulu de cea mai deplina libertate a grairei, ve apunu in generalu, ca intre lege si lege este mare diferintia, mare

desclinire. Cu totulu de alta valóre este legea drépta, legea adusa pe basea dreptatei, in asemenare cu o lege nejusta, si cu o privintia la acésta diferintia eu mi amu fostu luatu cutezare a pronunciá inca in diet'a dela 1861, si asta data repetu, ca — legea despre uniune, fia ea macaru de o suta de ori legale, drépta inse si corespundietória intereseloru poporului romanu, maioritatei tierei, nime nu va cutezá a o numi. Si éca, acest'a este punctulu de vedere, din carele porecediendu proiectulu nostru de resolutiune, propune onoratei case cá se binevoiésca a respectá si poporulu, pe poporulu Ardéliului, anume a secuiloru si vócea natiunei romane.

Audu dicundunise din tóte partile: „lege avemu si dela acesa nu ne abatemu." — Pentru cei ce vorbescu astfelu, éra de dreptate si de interesulu poporului nu voru se scia, fia-mi iertatu a'mi spune macaru numai obiectivminte opiniunea mea despre fondulu, esentia legei.

Este adeveratu, ca — ecsiste lege, dar', dloru, cuprinsulu, materi'a acelei legi nici ca este obiectu de legislatiune. Dati'mi voia se esplicu acésta asertiune. Va fi bine, repetu, a ni insemná acést'a si pentru viitoriu. (O voce: pentru ce?) Mintenu voiu spune pentru ce. Recunoscu, dloru, ca sfer'a de activitate si competintí'a unei legislatiuni, fia acést'a fendale séu representativa, in catu pentru facerea de legi, dicu pentru „facerea de legi", este nerestrinsa; dar' totusi acésta sfera de activitate si competintia nu se estinde, nu póte se se estinda mai departe, de catu a face legi pentru organisarea, administrarea, asecurarea tierei, pe care o representa; a nimicí inse tiér'a, a i sterge ecsistinti'a de statu, nu stá in puterea nici unei diete din lume. Pentru ca, dupa acsiom'a suprema de statu, nici unu corpu legislativu nu póte se faca o decisiune séu lege, pe care totu elu n'ar mai poté-o sterge séu modificá. Ve intrebu acum, dloru: unde este acea legislatione in Transilvani'a, care ar' mai poté se modifice séu nemicésca uniunea ce a decretat'o diet'a din Clusiu? — Se ne ferimu, dloru, d'a recunósce principiulu urmatu la decretarea uniunei de principiu validu in viéti'a de statu, se ne ferimu, dicu, ca-ci acel'a póte se'si lebandésca amaru in viitoriu!

Eu totudeun'a amu disu, si sustienu si astadata, ca este pré bine si de folosu, se ni chiarificamu conceptele; amu disu si repetu si la acésta ocasione, ca — este mare deosebire intre o lege justa si competinte, si un'a nejusta si necompetinte; si ací respundu acelora domni, cari punu intr'o categoria legea pentru desrobirea tieraniloru cu legea uniunei, respundu ca — tocmai din punctulu de vedere amintitu, este mare deosebire intre un'a si alt'a, precum preste totu este enorme deosebire intre o lege regulatória si imbunatatitória a starei interne a tierei, si intre un'a, ce nemicesce ecsistinti'a, ecsistinti'a, autonomi'a tierei. Ve rogu se concedeti, ca articulu I de lege alu dietei din Clusiu a nemicitu autonomi'a, ecsistinti'a de statu a Ardéliului; ve rogu deci se priceputi, ca amu avutu motive destulu de grave, din cari amu purcesu, candu ne-amu adresatu onoratei case prin proiectulu nostru de resolutiune, provocandu'o, se nu tiena statu de rigorosu la lege, la acea lege, carea ori catu de legale ar' fi ea dupa forma, in esentí'a ei, in cuprinsulu si intrinsecu vatema interesulu poporului, vatema sentiulu comunu, consciinti'a maioritatei din tiéra. (O vóce: nu vatema!)

Poporulu Transilvaniei, séu celu pucinu natiunea romana din Transilvani'a nici odata n'a fostu si nu póte se fia multumita cu uniunea, séu mai dreptu dicendu, cu modalitatea prochiamarei si punerei in lucrare a uniunei. Ast'a n'o póte negá nimenea, si apoi est'a este punctulu de plansóre si de combatere contra uniunei, si — est'a ve rogu se'lu lasti in socotéla si consideratiune, cu statu mai vertosu, ca-ci de si noi in proiectulu nostru de resolutiune, anume in motivarea acelui'a n'amu negatu, da nici n'amu lasatu la discusiune legalitatea uniunei. — (O vóce, pentruca nu se póte lua). Credu, ca tocma dupa cele mai susu aduse, atare se póte, dar' noi n'amu facutu acést'a, pentruca de o parte nu multa valóre atribuimu formei, de alta parte pentruca n'amu vrutu se vi iritamu spiritele, — totusi privindu la valórea interna si scopulu finale alu legei si manecandu din acestea, asia credemu, ca este invederatu, cumca ar' fi pré de doritu, pré consultu si salutariu, statu pentru Transilvani'a, catu si pentru Ungari'a, statu in folosulu natiunei maghiare, catu si alu celei romane cá uniunea se se faca dupa modalitatea cum s'a intemplatu intre Croati'a si Ungari'a. Adeveratu, ca o uniune astfelu infiintiata ar' fi uniune éra nu fusiune cá cea decretata in Posoniu si Clusiu, dar' ea ar' fi o binecuventare.

Se'mi permiteti a vi spune ací, dloru, ca eu nu me magulescu cu credinti'a d'a ve poté capacitá, si cause'a este, pentruca dvóstre aveti in vedere numai interesulu propriu nationalu, apoi in contra interesului seu este pré anevoia a capacitá pe cineva; totusi ve rogu a recugetá, ca in acésta cestiune are si natiunea romana celu mai santu interesu alu seu, si ca si noi amu pornitu din acestu interesu si pe elu nu amu bassatu proiectulu de resolutiune; acum dara, candu vorb'a este de dóue interese statu de mari séu de interesele a dóue parti insemnate, dóra veti recunósce, ca este de necesitate si importantia, a impará ambele interese dupa dreptate cá intre frati; pentru ca, éra vi repetu, dloru, legea dvóstra este o lege carea isbesce aspru intru interesulu maioritatei poporului. Legea justa, dloru, se respécta de catra poporu si atunci candu ea sufere de scaderi formali; legea nedrépta — numai pana tiene poterea si volnic'a. De ací urméza, ca este intru interesulu si folosulu ambeloru parti, cá se se posibiliteze o lege de natur'a unei invoieli bilaterale. Uniunile intre tieri in tóta lumea se intempla — nu prin simple legi unilaterali, ci prin conventiuni bilaterali.

Eu, on. camera, amu aratatu si aplicatu punctulu pe care stamu noi cei ce amu subscrisu proiectulu de resolutiune si nu mai amu de disu, de catu a ve recomandá acestu proiectu de resolutiune. —

Legea in caus'a egalei indreptatiri a natiunalitatiloru.

Fiindcea toti cetatienii Ungariei impreuna fórma, si dupa principiele fundamentali constitutionali, o natiune intru intielesu politicu, natiunea ungarésca unita si nedespartita, a carei membru egalu indreptatitu e fiecare cetatiénu, tiena-se elu de oricare natiunalitate:

fiinducea mai departe acésta egala indreptatire numai cu privire la folosirea oficiale a diferiteloru limbe usitate in tiéra, si numai intru atat'a se subordina le regule speciali, incatu pretinde unitatea practica a guvernarii si administratiunei si cosecutarea justitiei punctuale:

deplin'a egala indreptatire a cetatieniloru remanendu nevatemata pentru tóte celelalte relationi, cu referintia la intrebuintiarea oficiala a diferiteloru limbi, urmatóriele regule voru sierbí de cinosura.

§ 1. Din caus'a unitatii politice a natiunei, limb'a statului ungaresca fiindu maghiar'a, limb'a consultatiuniloru si manipularei dietei ungaresci va fi si pentru viitoriu maghiar'a esclusive; legile se compunu in limb'a maghiara, inse se voru edá si in limbele toturoru celoralalte nationalitati locuitórie in tiéra in forma de traducerí autentice; limb'a oficiala a regimului tierei in tóte ramurile guvernarii va fi si de acum nainte cea maghiara.

§ 2. Protocólele jurisdictiuniloru se pórta in limb'a oficiala a statului; inse se potu portá si in tóte acele limbi, pre cari macaru a cincea parte din corpulu representativu alu jurisdictiunei séu din membrii comitetului le dorésce de limbe de protocolu.

In casurile divergintieloru obveniente in diferitele testuri, testulu maghiaru e decisivu.

§ 3. La adunarile jurisdictiuniloru totu insulu, ce are dreptulu vorbirei acolo, póte vorbí séu ungaresce séu in propri'a sa limba materna, déca acést'a nu e maghiar'a.

§ 4. Jurisdictiunile si in scrisorile loru adresate catra regimulu statului intrebuintiéza limb'a oficiala a statului; inse potu folosí pre langa acést'a in colóne si oricare din acele limbi, ce le intrebuintiéza la protocóle. In corespundintiele reciproce potu folosí séu limb'a statului séu un'a din acele limbi, ce s'a primitu de respectiv'a jurisdictione, carei se adresédza scrisórea, conformu paragrafului doi pentru limba la portarea protocolului.

§ 5 Pre terenulu manipularei interne amploatii jurisdictionali folosescu limb'a oficiala de statu; dar' in catu ar' causá greutati practice unei séu altei jurisdictiuni séu amploiatu: respectivii amploiati potu intrebuintiá esceptionalminte ori care limba de protocolu a jurisdictiuniloru loru. De cate ori inse inspectiunea statului si respectele administratiunei o pretindu: reporténdu si actele loru se voru subaterne totudata si in limb'a oficiale a statului.

§ 6. Amploatii jurisdictiunei pre terenulu jurisdictiuniloru proprie, in costiingerile loru cu comunele, cu adunarile, cu renniunile, cu institutele si cu privatii, folosescu limb'a acestor'a, pre catu numai e cu potinti'a.

§ 7. Fiecare locuitoriu alu tierei, in acele casuri, in cari fara intrevenirea advocatului, séu in calitate de acusatoriu séu de acusatu séu de suplicantu, personalminte, séu prin substitutu face intrebuintiare de acestulu legei si de ajutoriulu judelui, póte folosí:

a) insintea judeciului comunei sale proprie, limb'a sa materna;

b) insintea judeciului altei comune, limb'a manipularei séu limb'a de protocolu a respectivei comune;

c) insintea judeciului cercului séu proprio, limb'a manipularei séu limb'a protocolului a comunei sale proprie;

d) insintea altoru judecie fia acelea judecielo jurisdiunei sale proprie séu ale altei jurisdictiuni, limb'a de protocolu a acelei jurisdictiuni, la carea apartiene judeciulu respectivu.

§ 8. Judele in casurile §-lui 7 decide a supra acuserei séu petitiunei in limb'a acusei séu petitionei; recercarea, ascultarea martoriloru, investigarea si alte afaceri judecatoresci a tatu la procedur'a procesuala, catu si estraprocesuala, precum si la procedur'a criminala, le esopera in limb'a partiteloru litiganti, respective in limb'a persónelorn ascultate, protocólele pertractariloru procesuale inse le pórta in acea limba, care o alegu partile litiganti dintre limbele de protocolu ale jurisdictiuniloru. Deca in privinti'a acést'a nu s'aru puté midilocí contielegere, judele póte portá protocolulu pertractarei in oricare limba protocolaria a jurisdictiunei, inse e indetoratu a esplicá contienutulu lui partiloru, in casu de lipsa si cu ajutoriulu dragomanului.

Asemenea e deoblegatu judele a esplicá, respective a interpretá si documentele mai insemnate insintea partiloru, in casu de aru fi ascestea produse intr'o limba, pre care un'a séu alta parte litiganta n'aru pricepe-o.

Decisiunea de citatiune, se compune intru interesulu partii de citatu, de se póte de locu scirici, in limb'a sa materna, altcum inse in limb'a protocolaria a acelei comune, in carea locuiesce partea de citatu, séu in limb'a oficiala a statului.

Decisiunea judelui se aduce in limb'a protocolaria a pertractarei; inse judele e indetoratu se o publice, respective se o edea fiecarei parti si in acea limba, in carea o doresce, incatu acea limba e un'a din limbele protocolarie ale jurisdictiunei de care se tiene judele.

§ 9. La tóte procesele civile si criminali, cari trebuiescu continuate prin intrevenirea advocatiale la forurile de prim'a instantia, atatu in privinti'a limbei procesuale, catu si in privinti'a limbei pentru sentintiele, ce se voru aduce pana atunci, pana candu legislatiunea nu decide asupra organisatiunei definitive a judecatorieloru de prim'a instantia si asupra introducerei procedurei verbale, prac'a de pana acum se va sustiené in totu locu. (Va urmá.)

Sibiiu.

Conflucsulu natiunei sasesci tramite acum statutulu pentru organisarea interna a scauneloru si districteloru, asia dupa cum l'au asiediatu in confluesu, la ministeriulu de interne. Adresarea respectiva e basata cam pe strun'a cea vechia, delatorandusse totusi din noulu acestu statutu instructiunile pentru deputati. Universitatea se róga de ministeriu, cá se supuna statutulu sanctionarei pré inalte.

Amu voi se scimu, ca de ce nu se mai asemnéza ajutoriulu apromisu pentru gimnasiulu romanescu dela Brasiovu, ca necesitatea si dreptulu pretinde neamenare. —

UNGARI'A. Ne vomu aduce aminte de cortenirea si insinuatiunile de amicitia, cu care ne surprindea in anii 1860—1 aristocratii, pe candu aveau lipsa de simpatii, pentrucá se póta recesi la scopurile loru. Ce a decurau de atunci si pana adi vediuramu si vedemu cu ochii. — Acum sosindu timpulu alegeriloru la nón'a sesiune a dietei viitórie, érasi vomu citi si audi feliurite insinuari din partea toturoru partite-

loru. Scimu, pana in cetu nu se implinira nici una din promisiunile loru, cu cari smagira poporulu alegatoriu, cu scopu, cá devenindu alesi deputati se faca una maioritate puternica, care apoi se faca legile dupa cum voiesce, ceea ce ince vediuramu, cá fapta complinita.

Partit'a lui Deák ér' s'a organisatu pentru alegeri. In capital'a Pest'e are organisatu unu comitetu centralu, care se diréga totu planulu si tóte facendele miscariloru, pentru cá la alegeri se roiésa érasi cu maioritate pentru diet'a viitória. Comitetulu centralu sta din 100 capete; ma si fiscare chefu dela cluburile deschise de prin provintia sunta membrii si ai comitetului centralu. Program'a loru e starea de facia si invoiéla din 1867.

Comitetulu centralu e impartitu in 3 comisiuni: pentru corespondenti, pentru presa cá se prelucre animele, si directorium. Presiedinte e c. Antonu Szapáry. vicepres. Francisco Pulszky, actuariu Királyi si Urházy, ambi redactori, cela alui „Pesti Napló" esta alui „Századonk". O suma mare de grafi, baroni si nobili se afla factorii acestei intreprinderi, care a si inceputu cu desemnarea candidatiloru in diverse locuri.

Partit'a stangei midilocie se afla asemenea constituita si cu programu propriu: cá se lucre din resputeri, pentru cá Ungari'a se devina unu regatu liberu, nedependinte, prin urmare se lucre cu tóte midilócele constitutionale, cá ministeriulu comunu si institutulu de delegatiuni se se desfiintieze; se se puna in viétia armat'a maghiara, nedependinti'a starei finantiale si de comerciu si recunóscerea diplomatica a independintiei legali a Ungariei. Acésta partita inca provóca acuma pe basea acestoru principia, cá se se alature la programulu loru toti cati vreau nedependinti'a patriei si a unicei natiuni maghiare. — Instructiunile pentru alegeri sosira.

— Comitatele, anumitu congregationea comitatului Hevesiu s'a dechiaratu, ca diet'a n'a corespunsu asteptariloru congregatiunei. Deputatii stangei vorbescu asemene in repórtele loru catra alegatori; asemenea repórte romane inca nu citiramu. —

„Pester Lloyd" vorbindu despre cestiunea germana dice, ca Ungari'a n'are interesu de a sustiené lini'a Menului, a riului pana unde se intinde Prusi'a, si nu va purta nici odata resbelu cu scopulu acesta, nici delegationea maghiara nu va da nici unu crucieriu nici unu fetioru spre scopulu acesta. Óre atunci ce va mai nasce timpulu? —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Adunarea deputatiloru, siedinti'a din 14 Decembre.

Dupa unele amarunte d. Florescu desvólta interpelarea facuta ministeriului de resbelu si in decursulu desvoltarei arata unele scadieminte pentru introducerea de diferite sisteme, stragundu atentiunea guvernului la simplificarea si usiurarea manuarei armei. Se mira, ca s'au adusu arme perfectionate fara a se fi convinsu guvernulu de posibilitatea de a face cartusie, ca ar' fi tristu se se aduca aceste dintr'o alta parte si se nu se faca in tiéra, apoi continua asia:

„Ce amu face la unu casu óre care? ca-ci se nu uitamu, ca suntu momente fatale in care natiunei ei este pusa in pericolu ecsistinti'a, si acést'a o scimu dela 1848, candu eramu siliti a aduce érba cu ocau'a dela Brasiovu. — D. Serurie intrerupe dicundu, ca e eróre. — D. Florescu dice, ca nu e eróre, si ca nu erá o litra de érba, celu pucinu. Se nu speramu pe cartusiele ce se voru aduce din strainatate, ci se le producemu singuri, cum facu serbii, cari — pe langa fabricarea armeloru, cartusieloru, proiectileloru, etc. — au inceputu a estrage si ferulu si aram'a. Dau cere a se declará secretulu ce presupune armele cu acu, adaugandusi ca interpelarea dasle ara de scopu 1) a aratá camerei unde suntemu, 2) a arstá ministeriului, ca e o confusione de arme, cosistendu in armata vr'o 4 sisteme, 3 a invitá pe d. ministru se aléga pe celu mai bunu sistemu si de nu se póte unulu, celu multu dóue sisteme de arme. — Viindu la cestiunea instructiunei armatei, dau dice, ca regulamentele dela 1859 a cautatu se ne dè o tactica cá a natiuniloru de rasa latina. Acum inse cum de se schimba regulamentele? Nu voiu, dice d. Florescu, se constatu o calcare de lege, ci voiu se aminitescu, ca in cavaleria s'a introdusu regulamentele prusiane si si-stemulu de pana ací s'a adruncinatu, suprimendose si dóue colóne cele mai necesarie. Regulamentele prusiane suntu fórte bune, le admiru, dar' guvernulu — insinte de a le introduce — trebuea se aiba tóte elementele necessarie la acést'a, ca-ci a introducce intr'unu corpu de armata unu regulamentu, lassandu pe celelalte totu cu reglementele vechi, este unu pericolu. Pentru propasirea instructiunei armatei si complectarea cadreloru, nu se face decatu se adauge numerulu eleviloru scólelorn militarie. La noi inse numerulu acest'a s'a redusu si adi chiaru se afla 40 de vacantie, pe candu mai multe din corsuri nici nu se predau."

Si finesce asia:

„Venindu asupra crearii noului regimentu de cav. dice, ca — cu tóte numirile de rosiori si calarasi, care reamintescu numirile vechei nóstre armate, inse ele n'au nimicu specificatu si nimeni nu scie ce suntu calarasii si rosiorii, si déca suntu alta ceva, au alte arme si destinatiuni decatu veuatorii. Acésta creare trebuea facuta dupa constatarea unoru comisiuni speciale si se putea imparti in mai multe zone prin tiéra, fiacare avendu dupa numire si specialitatea sa. — S'a infiintiatu unu nou regimentu de artileria si mi e téma se nu se fi desorganisatu si celu d'antaiu. In „Monitoru" s'a vedintu mai multe noui creari de corpuri de armata, inse temerea mea este, ca suntu cheltuielile mai mari decatu folósele; si in adeveru nu suntu nici casarmi — nu numai aici, ci si prin alte orasie. Acést'a o causa'a de moru soldati si oficieri cu sutele de tifosu, cum s'a intemplatu la Ploiesci, si acésta situatie este, déca nu mai multu, celu pucinu vatematória. D. Florescu termina rugandu pe d. ministru de resbelu a se informá si apoi a declará déca cele ce le-a spusu dloi suntu adeverate."

D. ministru de resbelu, respundiendu in in privinti'a armeloru, dice ca suntu dóue feluri de arme, unulu pentru ostirile de linie si unulu pentru militie. Pentru cartusie dice, ca venindu la ministeriu a gasitu mesuri luate pentru a se fabrecá in tiéra. In privinti'a scólei militarie dice, ca ministeriulu actuale se va sili catu va puté pentru a face se produca acésta scóla resultatele cele mai bune. In privinti'a regulamenteloru dice, ca introducerea puscei cu acu a necesitatu schimbarea regulamenteloru si scól'a este insarcinata unoru barbati cu esperiintia, intre cari si d. Lamy. Catu despre oficerii lassati in disponibilitate, ministeriulu se va sili a'i rechiamá in activitate.

D. G. Adriano, respundiendu in ceea ce'lu privesce pe dsa, vorbesce asupra transformarei armeloru vechi si demonstra prin esemple luate din tóte tierile Europei, ca nu se puteau lepadá armele vechi, ci trebuesu se se transforme. Guvernulu romanu a facutu multe incercari si-a alesu acésta sistema de transformare, care'i a parutu mai nemerita, ca-ci in tóte statele eau diferite sisteme; cartusiele inse ce se adoptasera anteiu lassau de dorito. Dupa acést'a si-au facutu inventiuni mai bune si acum s'au luatu mesuri pentru fabricarea unoru cartusie, cari suntu fórte bune. Este adeverata, ca puscele nóue ce avemu nu suntu de o singura sistema, dar' acést'a vine din anevointi'a de a se procurá acestu articlu si guvernulu a fostu silitu se cante arme pana si in Americ'a. Inse suntu numai dóue sisteme, un'a s'a datu infanteriei de linie si cesalaia granicerilora. Vorbesce asupra fabricarei munitiuniloru in tiéra si aratandu catu se fabrica in anii din urma, spune c'acum se fabrica de diece ori mai multu. Nu este drépta acusarea, ca s'au adusu arme fara a se aduce si munitiunea; acést'a este o ideia eronsta, ca-ci este cu neputintia a se comandá arme fara a se comandá si cartusie si munitiuni, asia dar' s'au adusu si de aceste. D. Adrianu respunde apoi celoru ce a disu d. Florescu in privinti'a schimbarei regulamenteloru si instructiunei in armata si dice, ca nu este tocmai ecsetu, ca trebue se se considere in adoptarea modului de instructiune chiaru identitatea de ginte, ca-ci bsacle instructiunei militarie suntu acelesai la tóte popórele si prin urmare putemu se adoptamu si instructiunea militaria dela o ginte, care nu este identica cu a nóstra. Demonstra, ca chiaru adoptandose instructiunea armatei din Franci'a, totu s'ar puté introduce schimbarile ce s'au adusu in instructiunea armatei nóstre. D. Adrianu marturiesce, ca de candu s'a transformatu scól'a militaria la Iasi merge reu, si guvernulu n'a parvenitu a indreptá reulu, concurinti'a tineriloru este fórte mica si profesorii nu se potu gasi. D. Florescu a disu, ca s'au numitu pré multi oficieri si d. Adrianu demonstra, ca nu numai ce nu s'au numitu pré multi, ci ca legea cerea siépte pentru militiele din fiscare judetie si ministeriulu n'a numitu decatu cate trei. In privinti'a diecerei dlui Florescu, ca legea disponibilitatii au data resultate nenorocite, d. Adrianu dice c'acea lege a fostu facuta de d. Florescu; apoi dau a disu, ca s'au pusu fórte multi oficieri in disponibilate, inse nu este asia, ca-ci, candu d. Adrianu a venitu la ministeriu erau 98 oficieri pusi in disponibilitate si candu a esitu nu erau de catu 36 séu 40. Sfersiendu d. Adrianu demonstra, ca acea mortalitate, despre care a vorbitu d. Florescu, nu vine de locu din acele cause, pe cari le-a arastatu si ca ministeriulu s'a silitu catu a pututu a face se inceteze acea mortalitate.

D. Cogalnicénu, ministru din intru, incepe prin a aratá, ca discursulu dlui Florescu n'a fostu o interpelare, ci o lunga critica facuta organisarei si afaceriloru armarei, si prin urmare nu erá de locu acum ocasiunea de a se face o asemenea interpelare, ci d. Florescu trebuea se spue tóte frumósele si folositórele sale idele cu ocasiunea discutiunei bugetului ministeriului de resbelu. Venindu apoi la obiectele tractate de d. Florescu, spune ca trebue se ne silimu catu vomu puté se ne armamu, ca-ci chiaru atunci candu tóte statele Europei voru desarmá, noi totu trebue se ne armamu, fiindu ca misiunea nóstra este de a stá intr'o stricta neutralitate totudéun'a gat'a de sparare. Opiniunea nici a unui ministeriu nu póte fi alt'a, ca-ci acést'a este misiunea natiunei romane. Este adeveru, dice d. Cogalnicénu, ca in celelalte tiere chiaru pentru schimbarea unui nasture se convóca comisiune, la noi nu s'a facutu astfelin si reu s'a facutu, si in viitoriu vomu cautá se lucramu mai seriosu. In privinti'a diferiteloru sisteme de pusci, d. Cogalnicénu dice, ca pré bine a argumentatu d. Adrianu si o tiéra, care n'are manufacture de pusci, trebue se cumpere de unde gasesce mai bune si mai eftine, insasi Franci'a comandéza pusce in Angli'a. Noi avemu trei sisteme de pusce: americane, ou acu si transformate; inse si armat'a nóstra se imparte in trei: armata de linia, graniceri si dorobanti, militiele, astfelin ces mai buna sistema, americana, se va dá armatei de linie, puscele cu acu se voru dá granicerilora, si cele transformate militieloru. — D. Florescu a vorbitu despre regulamente, criticandu pe unele si laudandu pe altele, ér' d. Cogalnicénu asecura ca ací este numai cestiune de pasiune politica, ca-ci regulamentele francese suntu curatu prusiane, ale lui Friderica celu Mare. — Despre scól'a militaria dice, ca marturiesce, ca nu este prospera, inse acést'a este consecinti'a stramutarei, si atunci candu vomu avé drumuri de fera la anulu, póte scól'a va prosperá. Staruiesce inse, ca ea trebue se remaie in Iasi si numai candu nu se va puté imbunatati in nici unu feliu la Iasi, se va aduce la Bucuresci. — D. Cogalnicénu vorbesce apoi despre legea de neactivitate si dice, ca ea nu merita criticele ce i s'au facutu si ca déca s'au pusu unu ori camu multi oficieri in disponibilitate, acésta mesura de si póte a fostu nedrépta in privinti'a persóneloru, a fostu inse ceruta de impregiurari.

S'a disu, ca militiele nu suntu si ca oficierii numiti pentru militie n'au ce lucrá pana acum, — acést'a este pré adevera, pentru ca si militiele ceru cheltuiele ce nu s'au potutu face pana acum, dar' se voru face catu de curendu. — D. Florescu s'a plansu de nedreptatile facute in armata, inse dsa, dice d. Cogalnicénu, trebuea se sustiene mai bine a se face o legiuire pentru justitii'a militaria, ca-ci numai atunci vomu da garantia de dreptate oficieriloru nostrii, candu voru avé o justitia, care nu mai va fi influintiata cá pana acum de pasiuni politice.

Sfersiendu, d Cogalnicénu dice, ca se lasamu reorimuarile si se ne silimu a ne organisá armat'a; avemu oficieri tineri fórte capabili. Aceea inse ce ne lipsesce, suntu acele capacitati, cari nu se potu castigá decatu in practic'a mare a resbelului. Asia dar' dupa cum au facutu nesce puteri cum suntu Itali'a si Belgi'a, trebue se facemu si noi si se ne procuramu acele capacitati, cari ne lipsescu pentru a ne organisá curendu, cu tóte ca avemu oficieri tineri plini de capacitate.

Se core inchiderea discutiunei D. Florescu vorbesce contra, pentru ca nu trebue a se inchide discutiunea, ca-ci ministriulu n'a responsu

la intrebarea ce i s'a facutu déca póte fabrică in tiéra fulminantulu pentru cartusie.

D. Cogalnicéanu dice, ca nu va respunde interpelarei dlui Florescu, ca-ci nu se adreséza ministeriului actuale, ci ministeriului trecutu. Nu voiesce a dá nici o esplicare dlui Florescu.

D. I. Brateanu vorbindu pentru inchiderea discutiunei dice, ca nimeni mai multu decatu dsa n'are interesu a nu urmá discutiunea, mai multe din acusarile dlui Florescu privindu'lu directu, inse nu voiesce a rapi unu timpu pretiosu pentru camera. Catu pentru intrebarea ce face d. Florescu in privinti'a fulminantului, ministeriulu nu trebue se respunda nimicu, ca-ce ar' fi unu tradatoru candu ar' descoperi unu asemene secretu.

Se inchide discutiunea. D. Florescu vorbindu in cestiune personale, dice ca ar' fi in adevaru unu tradatoriu, candu ar' cere descoperirea unui secretu ca acel'a alu unei inventiuni pentru armata romana, si n'a fostu nici odata tradatoriu, inse cere se i se respunda déca ministeriulu, cumparandu pusce, a cumparatu si secretulu de a face cartusiele pentru cá se nu remanemu fara munitiuni, si se ne putemu luptá in ordine si cu putere, ca-ci ori catu ar' dice d. Brateanu, nefericite natiunea, ori catu de plina de virtute si de curagiu ar' fi, cere se arunca in desordine in lupta.

D. Heliade. Cá la Costangali'a.

D. I. Brateanu. Poto adîrmá dlui Florescu, ca atunci candu voru mai veni straini in tiéra cá la 1848 si la 1853, voru vedé c'amu invetiatu ceva din trecutu.

Se inchide discutiunea si camer'a trece la cercetarea petitiuniloru. — Dupa „Rom.“

— „Monitorulu“ publica, ca in urm'a mesurelor ce le-a luatu Pórt'a pentru ingonirea supusiloru greci de pe teritoriulu otomanu, su refugiatu multe familii grecesci in orasiele dunarene romane si regimulu le a concesu asiluiu, sub conditiune, cá se respecteze neutralitatea statului romanu si cá emigranti se fia sub scutulu legiloru tierei, oprindulise pasii dusmanosi, altfeliu se voru da afara din tiéra. —

In cau's'a conferintiei se continua negotiarile. Tocma primimu telegramu, ca Pórt'a inca a primitu conferinti'a, dar' pe basea ultimatului datu Greciei. — Grecii's'a prefacutu in comitete de armari si de prochisimari la resbelu in contra turciloru cu sperantia de reinfiintiarea imperiului bizantinu. Rusi'a indata ce voru trece turcii pe teritoriulu grecescu va pune indata pe pitioru de resbelu trupele sale dela Odes'a si Prath si sub comand'a generalului Kotzebue sta gata pentru eventualitati. Aici mai adaugu sciri din Vien'a, cumca ministeriulu de resbelu austro-maghiaru intentionéza a transfera in Bucovin'a o armata de vreo 20,000 fetiori. —

Novissimu. „Her. Ztg.“ ne aduce o umbra de desluisire despre comedi'a intemplata in Sibiiu si Mercurea cu consemnarea intregei garnisóne. D. deputatu Hannea interpelà in siedinti'a universitatei din 28 Dec. pe comesu, déca va a cerceta strenu dupa isvorulu faimei celei false, respandite, cumca romanii din scaunulu Mercurei si giuru s'ar fi hotaritu cá in nóptea din 25 Dec. se nimicésca totu ce nu-i romanu, si déca vré a da publicitatii resultatulu cercetariloru? Comesulu respunse, ca avea sciri nu numai private, ci si oficiale despre acea faima, inse obiectulu acesta se tiene de activitatea magistratului si a scaunului, care comunica deadreptulu cu guvernulu si regiulu comisariu va midiloci a face cele de lipsa pentru liniscirea animeloru. — O corespondentia din Mercurea inse descopere, ca asolo domnesce intre romani si sasi cea mai buna concordia si numai dintr'o glama a unui omu bestu intre pahara s'a facutu atata alarma (telegrafanduse si la regimu?). Asteptamu sciri mai de aprópe, la scésta metechna. Astfeliu de metechne le condemnamu, or' de unde se iscodira, pentru ca in lupt'a pentru dreptu pe oslea legei si a concordiei nemica nu ne impedeca mai multu, decatu uneltiri de aceste triste si degradatórie. Cá la vergura se ne fia portarea si aparerea de columnii prin fapte de concordia! —

„Volksfreund“ reportéza, ca in arsenalu la Vien'a se lucra la mai multe baterii de tunuri de munti destinati pentru Ardélu. —

— „Tel. Rom.“ ne aduce intre varietati unu cu misticu; din care a esitu pe aici faim'a, ca dór' s'ar fi depesitu la ministeriu, ca romanii de pe acolo s'ar fi resculatu. Comedia! Pe candu domina liniscea cea mai normale petutindenea! Apucatori de scornituri de aceste nu suntu nóue; ele suntu credite de seculari si sierbescu la scopuri ascunse, cari inse adi nu mai potu avé valóre. Romanii suntu cu minte, si voru da de mintiuna tóte uneltirile reu voitoriloru intriganti cu cea mai solida portare intre marginile legei, respingundu cu indignatiune asemeni uneltiri. Lassamu se urmeze acea scire, si dorimu, ca „Tel. Rom.“ se faca lumina, care se lumineze pana colo susu, cá se se póta vedé si cunóésce intrigantii reuvoitori! Éca scirea!

„O faima de cuprinsu seriosu se respandí alaltaeri in cetatea nóstra. Se vorbiea, ca aru fi fostu militi'a consemnata, altii sustieneau, ca o parte din ea aru fi si esitu . . . unde? pentru ce? nu scimu, precum nu scimu nici déca a fostu asia dupa cum amu auditu séu altu cum, séu nu au fostu nimic's. Asteptamu cá autoritatile respective se ne chiarifice lucrulu, se eterpéca asemenea sgomote, cari nelinisceseu si facu sange reu in publicu.“ —

Varietati.

— Drumulu de feru dela Aradu la Alb'a Iuli'a, deschisu pentru comunicatiune, cu mare solenitate si concursu de poporu in 22 Dec. s. c. inlesnesce comunicatiunea cu deosebire cea strategica.

Trenulu Nr. I pornesce dela Aradu la 6 óre 12 min. deminéti'a si sosesce la 1 óre 10 min. in Vintiu de diosu.

Trenulu Nr. III pornesce la 3 óre 40 min. dupa amédia din Aradu si sosesce la 10 óre 33' nóptea in Vintiu.

Tr. Nr. II pornesce din Alb'a Iulia la 4 óre 41' dim. si sosesce la 5 óre 15' dim. in Vintiu de diosu.

Tr. Nr. IV pornesce la amédia din Beligradu la 12 óre 37' si sosesce in Vintiu la 1 óre si 11 minute.

Pentru Brasiovu pornesce carulu postei in mediulu noptii si sosesce la 3 óre 25 min. dupa prandiu (dar' vine inca fórte tardiu). Dela Brasiovu la Sibiiu pornesce la 7 óre. Pasagerii se primescu neconditionatu. Scrisorile si tramiterile pe carulu postalu de aici incolo se primescu la of. postalu de aici pana la 6 óre séra. —

Din Sibiiu pléca post'a in tóta diu'a la 6 óre sér'a si sosesce in Vintiu la 2 óra 5 min. diminéti'a; din Vintiu pléca retour pe di la 2 óre dupa amédi si sosesce in Sibiiu la 10 óre 5 minute sér'a. Din Sibiiu la Bistriti'a pléca Mercurea si Sambat'a la 20 minute dupa mediulu noptiei si sosesce in Bistriti'a Joi'a si Sambat'a la 5 óre 25 minute diminéti'a. Din Bistriti'a pléca post'a Lunea si Vinerea la 6 óre sér'a si sosesce in Sibiiu Mercurea si Sambat'a la 2 óre 20 minute diminéti'a, din Sibiiu la M. Osiorheiu pléca post'a Sambat'a si Marti'a la 20 minute dupa mediulu noptiei si si sosesce in M. Osiorheiu Sambat'a si Marti'a la 6 óre 10 minute. Din M. Osiorheiu pléca post'a retouru Lunea si Mercurea la 8 diminéti'a si sosesce in Sibiiu Marti'a si Joi'a la 2 óre 20 minute diminéti'a.

Din Sibiiu la Gyergyó-Szt.-Miklos pléca post'a Joi'a la 20 minute dupa mediulu noptiei si sosesce in Gyergyó-Szt.-Miklos Vinerea la 10 óre 15 minute diminéti'a. Din Gyergyó-Szt.-Miklos pléca post'a Sambat'a la 11 óre inainte de amédi si sosesce in Sibiiu Lunea la 2 óre 20 minute diminéti'a.

Din Sibiiu la Csik-Mártonfalva pléca post'a Lunea la 20 minute dupa mediulu noptiei si sosesce in Csik-Mártonfalva Marti'a la 3 óre 25 minute diminéti'a. Din Csik Mártonfalva pléca post'a Mercurea la 6 óre 10 minute sér'a si sosesce in Sibiiu Vinerea la 2 óre 20 minute diminéti'a. —

— Invitare la prenumeratione pe diarnalulu politicu septemanariu **„Der Osten“**. Dela 1-a Ianuariu 1869 incepe „Der Osten“ alu doilea anu. Prin curagiós'a lui pasire pentru interesele in adevaru austrisce si pentru egal'a indreptatire a tuturoru popóreloru si a castigatu pana acum cercu latitu de cetitori. Aduce sfera de acésta cele mai interesante sciri politice si diplomatice, care circula prin tóte diurnalele imprumutate din colónele lui. Si anumitu are cele mai bune si mai secure impartasiri din Oriento, se lupta pentru invoirea si pentru contielegerea cu boemii si polonii si pentru drepturi nationale ale popóreloru nemaghiare din Ungari'a. Articuli politici si si foiletóne, corespondinte originali din tóte capitalele interne si esterne; tóte scirile, impartasirile economice poporale, repórte de bursa, notari de cursu, literatura, arte, teatru scl., in catu abonatulu pe „Osten“ e atatu de bine informatu cá cum ar' fi abonatu pe mai multe diurnale.

Mai incolo incepe in anulu nou publicarea de novele fórte incordatóre si biografii de cele mai alese personalitati ale patriei nóstre. Costa 1 fl. 50 cr. pe $^1/_4$ 3 fl. pe $^1/_2$ si 6 fl. pe unu anu intregu; la 6 abonati se dà unulu gratis. — Vien'a in Decemb. 1868. Administratiunea lui „Osten“ (Wien, Parkring, im Gebäude der k. k. Gartenbau-Gesellschaft).

Recomandare.

Amu onóre a face prin acésta aretare onoratului publicu romanu, cumca amu cumparatu apotec'a (speceri'a), ce se afla sub redutu seu edificiulu teatrului

„LA PELICANU DE AURU“
(„zum goldenen Pelikan“)

si cá voiu primi conducerea si indata dela 1-a Ianuariu 1868 incolo. Totu odata mi iéu vóia ami recomanda apotec'a, rogandume de multu pretiuit'a incredere a onoratului publicu romanu.

Esperintiele, ce avui ocasiune a mi le insusi in strainatate pe carier'a pharmaceutica in restempu de 17 ani, me indreptatiescu a poté imbiá servitiele mele onoratului publicu.

Comunicationea neintrerupta ce o sustienu cu institutulu centralu pharmaceticu din Pest'a, care sta sub conducerea barbatiloru de specialitate probata, carui institutu si eu amu onóre a fi membru si atau cu elu in comunicatione mutuala, da si cea mai secura garantia, cumca medicamentele mele voru fi totudeuna ecsaminate si de buna calitate. Preparatele cele mai nóue ce aparu pe terenulu medicinei si alu pharmaciei in intru si in afara de monarchia se potu afla indata in apotec'a mea.

Persónalulu meu ajutatoriu va se stè din individi, cari si-au castigatu in specialitatea pharmaceutica o cultura de frunte. Ma amu castigatu pentru postulu de provisore in apotec'a mea pe esperitulu si probatulu dn. ZIKELI.

Tóte specialitatile, articuli de toaleta si parfumaria se afla la mine in calitatea cea mai buna in pretiulu fabricei si in scurtu timpu voi da in publicu pretiulu meu curentu.

La espedarea si tacsarea medicamentelorn me voiu tiené strinsu de legile tierei sustatórie in privinti'a acésta.

Celoru cu totulu lipsiti de midiloce intindu bucurosu medicamentele gratis. —

Cu totu respectulu

Brasiovu 28 Decembre 1868.

Gregoriu Száva m/p.,
apotecariu diplomisatu si chemicu, membru mai multoru reuniuni scientifice si institute, proprietariu de fabrica.

1—2

Ecsemplaria din Gazeta, lipsa Nrii confiscati, se afla destule. — Se póte prenomera pe an. **1869** totu cá si pana acum.

Cursurile la bursa in 30. Dec. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 69 cr. v.
Augsburg	—	—	117 „ 65 „
London	—	—	119 „ 40 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 65 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			59 „ 50 „
Actiile bancului	—	—	669 „ — „
„ creditului	—	—	243 „ 10 „

Obligatiile transilvane ale desaroinarii pamentului in 27. Dec. 1868:

Bani 73·— — Marfa 73·50.

Nr. viitoriu va esi luni.

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.